

SE
KUNST

MAGASIN

LENGSEL, URO OG VEMOD

KUNSTKRITIKK • DEN 69. NORDNORSKE KUNSTUTSTILLING 2015

DEN VANSKELIGE REISEN

KUNSTKRITIKK • TRAVELING ALONE

KONSEPTKUNST I KYRKJEROMMET

Å LAGE UTSTILLING OM OVERGREP MOT BARN

JEG ER SELV VOKST OPP I ET GRENSELAND

INTERVJU MED KUNSTNEREN INGER BLIX KVAMMEN

UTFORSKENDE OG AMBISIØS

KUNSTKRITIKK • HANDS ON/HANDS OFF

LYDEN AV KUNST ER IKKE HELT UMIDDELBAR

Å FORMIDLE SJANGEROVERSKRIDENDE KUNST

#02 • JUNI 2015

KUNSTHÅNDVERK OG MATERIALBEVISSTHET

Norske Kunsthåndverkere runder 40 år i år. Vi gratulerer! Samtidig spør vi om hvordan endringene på feltet i disse tiårene har påvirket status for kunsthåndverket i dag?

Ideologisk sett har kunsthåndverk stått i motsetning til industri og masseproduksjon av gjenstander. Gjennom organisering av Kunsthåndverkere ville man søke å ivareta egen faglig identitet. På 1970 tallet ble da også kunsthåndverk en trend og ga legitimitet for kvalitet, ved at man kledde seg i håndlagede vevede vamses og serverte mat og drikke av keramiske serviser. Det viste status for bevissthet på alternativt valg i forhold til den industrielle masseproduksjon. Håndverk generelt har hatt lavstatus og markedskreftene har med det hatt en lettvinnt vei for å overta dominansen i vårt forbrukssamfunn.

Etterhvert har brukskunst i hverdagslivet og håndverk i seg selv måtte vike plassen for vår stadig økende masseproduksjon.

Begrepet kunsthåndverk har likevel overlevd solid forankret i organisasjonen Norske Kunsthåndverkere. Dette på tross av at begrepet har blitt erstattet til «medium- og materialbasert kunst» blant annet i offentlige utdanningsinstitusjoner med betegnelser som estetiske fag, kunstfag og lignende. I skolen har kunst- og håndverksfaget gjennomgått store endringer og er i dag ikke pålagt i lærerutdanningen. Resultatet er at den offentlig bevissthet i forhold til tradisjonelt håndverk, teknikker og materialer har vært i ferd med å forsvinne.

I dag omfatter definisjonen kunsthåndverk i liten grad bruksgjenstander. Istedenfor bedrives utforskning av materialer og teknikker, og produktene beveger seg mer og mer over til å være rene kunstobjekter. Skillet mellom kunst og kunsthåndverk er mer eller mindre blitt utvisket. Kunsthåndverket har blitt like tøyelig og åpent som billedkunsten.

Innsikt i materialets iboende egenskaper og muligheter utforskes og formidles i mange fasetter av visuelle opplevelser. Samtidig som kunsthåndverk tenderer grenseoppgangen til industridesign har designbegrepet på den andre siden blitt utvannet. I kombinasjon med stor produksjon av designkopier og etterligninger utfordres publikum i å skille mellom kvantitet og kvalitet.

Sanseaspektet har alltid vært viktig for våre valg og medvirkning til kritisk refleksjon omkring hvilke kvaliteter vi ønsker å omgi oss med. Den grønne bølge og en ny bevissthet omkring valg av kvaliteter og verdier er i ferd med å gjøre inntog på flere områder. Med navneendring i fjor høst ved Kunsthøgskolen i Oslo, hvor avdelingen Kunstfag ble til avdelingen Kunst og håndverk, viser at kunst og håndverksbegrepet igjen er på tur inn. Kanskje ser vi nå en begynnelse på en mer merkbar endring, hvor det unike blir foretrukket, fremfor vår tids overflod med tilbud om «tre for to».

Det er viktig at vi bokstavelig talt gir større rom for kunsthåndverkets mangfold av uttrykk, i formidlingsperspektiv. Slik som det nyetablerte verksted fellesskapet Smia i Bodø tilknyttet det kunstnerstyrte visnings- og utsalgsstedet Bruket. Unge kunstnere har satset og komplementerer kunstscenen i Bodø, og Nordland, med både brukskunst og mer eksperimentell materialbasert kunst i glass og metall. Bruket og Smia er i sin spede begynnelse og representerer et nytt tilskudd av visningsrom/arena for kunsthåndverk, de fyller ett år i år, og vi gratulerer også dem!

Bodø, 8. juni 2015

Eva Skotnes Vikjord

Daglig leder i Se Kunst i Nord-Norge

I NORD-NORGE

Se Kunst i Nord-Norge

POSTADRESSE: Postboks 541, 8001 Bodø
KONTORADRESSE: Storgata 13/15, Mediegården,
2. etasje, 8006 Bodø
TLF.: 75 50 66 20 • FAKS: 75 50 66 25
E-POST: post@sekunst.no • WEB: www.sekunst.no

STYRET

FINNMARK: Trine Noodt, styreleder • TLF.: 40 72 91 88 • trine.noodt@gmail.com
NORDLAND: Mona Iglum, styremedlem • TLF.: 901 96 767 • moi.polarsirkelen@nfk.no
TROMS: Arild D. Moe, styremedlem • TLF.: 90 89 70 77 • arildag@online.no

SeKunstMagasin • #02 • JUNI 2015

ANSVARLIG REDAKTØR: Eva Skotnes Vikjord • eva@sekunst.no
REDAKSJON/INFO: Amalie Marie Selvik • magasin@sekunst.no

ISSN 1893-9791 (TRYKKT VERSJON) • ISSN 1893-9805 (WEBVERSJON)
OPPLAG: 1900

NESTE NUMMER: 21. september

TIPS OG STOFF: magasin@sekunst.no • MELD STOFF INNEN: 12. august
FRIST LEVERING: 25. august

ØNSKER DU Å ANNONSERE?

TA KONTAKT MED OSS PÅ E-POST: magasin@sekunst.no
FRIST BESTILLING AV ANNONSEPLASS: 12. august • PRISLISTE: www.sekunst.no

GRAFISK DESIGN: ccs/Claudia C. Sandor
TRYKK: Forretningstrykk, Bodø
FORSIDE: Inger Blix Kvammen, *Slow Making In Nr 35, Eriste Archives*

www.gallerinettverk.no

RESSURSBASE for utstillingsarenaer i Nordland, Troms og Finnmark.
INFORMASJON for produsenter og kunstnere.

Bjarne Melgaard, *Uten tittel*, 1997.

Europeiske gatekunstnere kommer til UpNorth Festival i Sulitjelma i august. Bildet viser verk av Sabek.
FOTO: UPNORTH FESTIVAL

Tone Wolff Kalstads verker befinner seg i grenselandet mellom tegning og skulptur.
FOTO: TONE W. KALSTAD

I den nedlagte atomsikre ubåtbasen utenfor Tromsø skal det vises kunst i september.

UTSTILLINGER

Expected\Unexpected – Bjarne Melgaard

Selected works 1995–2015
29.05.2015–31.03.2016: Kaviarfabrikken

Inexhaustible Beauty – Uendelig skjønnhet

Fra samlingen til SpareBank 1 Nord-Norges kunststiftelse. Vandrestilling fra NNKM.
01.06.–16.08.: Nordnorsk Kunstmuseum
01.09.–25.10.: Rana Kunstforening
01.11.–31.12.: Alta Museum

Strukturelle Sammenfall –

Gabriella Göransson & Hanne May Scheen
05.06.–19.07.: Bodø kunstforening

Den 69. Nordnorske Kunstutstilling

Årlig juryert landsdelsutstilling for kunstnere med tilknytning til Nord-Norge.
07.06.–28.06.: Adde Zetterquist kunstgalleri
17.–26.07.: Vegadagene, Vega
14.–30.08.: Rana kunstforening
02.–11.10.: Vadsø kunstforening

Obsession and Duty

Videoverk av Emilija Skarnulyte, Matti Aikio, Nicholas Siepen, Vebjørn Guttormsgaard Møllberg og Midskills. Kurator Hanne Hammer Stien.
12.06.–26.07.: Nordnorsk Kunstnersenter

Wooden Drapes – Tone Wolff Kalstad

12.06.–26.07.: Nordnorsk Kunstnersenter

Aibbais Rabas – sds Medlemsutstilling

12.06.–16.08.: Samisk senter for samtidskunst

Kjerringøy Land Art Biennale 2015 –

Workshop på Kjerringøy 29.05.–05.06.
Biennalen åpner for publikum 07.06.
12.06.–19.07.: Bodø Kunstforening

Dovenskap, fantasi og fellesskapsfølelse – Tromsø Kunstforening 90 år!

12.06.–13.09.: Tromsø Kunstforening

Kunstsamlere – Viggo Hagstrøms samling

13.06.–03.10.: Nordnorsk kunstmuseum

Markeringsdistrikt Narvik

19.–28.06.: Harstad Kunstforening

Oceanic Feelings –

Festspillene i Nord-Norge 2015

AES+F, Martin Gustavsson, Trygve Luktvaslimo og Kjell Varvin. Kurator: Joakim Borda Pedreira.
20.06.–08.08.: Galleri NordNorge

SALT – Stedspesifikk kunst og arkitektur

Fei Fudong, Edvine Larssen, HC Gilje

www.salt.no
18.06.2015–06.09.2016: Sandhornøy, Gildeskål

Artijuli Kunstfestival 2015– Ina Marie Winther

Åshaug, Valentin Manz, Alzbeta Zemanová, Veronika Svobodová, Bieke Depoorter, Noé Cauderai
www.artijuli.no

01.–31.07.: Kråkeslottet, Bøvær i Senja

Den 12. Sørfinnset skole/The nord land

Tekstworkshop, sommerfest, fiskefestival
13.–26.07.: Sørfinnset, Gildeskål

Håkon Bleken – Separatutstilling

Nordland Musikkfestuke
31.07.–31.08.: Bodøgaard Kunst og kultur

Wind blown blue – Rina Charlott Lindgren

01.08.–20.09.: Bodø Kunstforening, Bodø

Listen to your eyes – Lars Strandh

01.08.–20.09.: Bodø Kunstforening, Bodø

Fish-work – Corey Arnold – Artic Being 2015

05.–26.08.: Vadsø sentrum og Vadsø Kunstforening

Elina Waage Mikalsen –

Riddu Riddu Festivála 2015

08.–12.07.: Senter for Nordlige folk

UpNorth Festival – Gatekunst i Sulis

Borondo (ES), Deih (ES), Sabek (ES), M-City (PL), Stein (NO), DotDotDot (NO) og StayOne (NO).
14.–16.08.: Sulitjelma, Fauske kommune

Disappearing Acts – LIAF 2015

Lofoten Internasjonale Kunstfestival
Kurator: Matt Packer og Arne Skaug Olsen
28.08.–27.09.: Jern&Bygg/Vestfjordgt. Svolvær

Silje Figenschou

28.08.–11.10.: Samisk senter for samtidskunst

Kunstnergruppen FUFF – Yvonne Normanseth,

Ingerid Jordal, Máret Anne Sara og Inger Emilie Solheim

28.08.–11.10.: Samisk senter for samtidskunst

Nothing will grow together because nothing belongs together

Kurant visningsrom arrangerer kunstutstilling i nedlagt ubåtbasen Olavsvern.
05.–19.09.: Olavsvern, Tromsø

Tegninger – Heidi Kennedy Skjerve

11.09.–11.10.: Tromsø Kunstforening

Kunstmarked/kunstloppis

26.–27.09.: Harstad Kunstforening

Per Adde og Kajsas Zetterquist

Adde Zetterquist Kunstgalleri, Saltdal

Lengsel, uro og vemod

Hvem er jeg og hvor hører jeg til? Menneskets strevsomme forhold til ytre og indre natur ser ut til å være en gjennomgangstone på Nordnorsken i år. Utstillingen er tankevekkende og uttrykksmessig mangfoldig, men uten de helt store overraskelsene.

Den 69. utgaven av Den nordnorske kunstutstilling – som kanskje best kan beskrives som den nordnorske varianten av Høstutstillingen – er snart på vei til et galleri nær deg. Utstillingen åpnet ved Bodø Kunstforenings nye lokaler midt i februar, og har siden den gang vært innom både Harstad og Narvik. Nå er utstillingen å se på Galleri Apotheket på Stokmarknes, men setter om få dager kursen mot Adde Zetterquist kunstgalleri i Saltdal.

Nordnorsken har som mål å presentere landsdelens mest interessante kunstneriske uttrykk, basert på frie, innsendte arbeid. I år prøvde 150 kunstnere å få inn totalt 382 verk. 20 av konkurrentene kom gjennom nåløyet med til sammen 23 arbeider. Det er ingen tematisk overordnet idé som former utstillingens uttrykk, men allikevel er det som om det går en rød tråd av natur, bekymring og vemod gjennom de antatte verkene – ikke minst fordi flere av dem faktisk består av ren natur.

For eksempel installasjonen til debutanten Mari Wiborg-Jenssen fra Grovfjord. Hennes *Habitat 1* er satt sammen av kvist og tynne greiner, formet til en redelignende, liten hytte som publikum kan krype inn i. Den er lun og skjør på samme tid, og gir en fornemmelse av sårbar beskyttelse.

Ane Øverås, også hun debutant, har fylt en del av gulvflaten med smale tømmerstokker i en tilsynelatende vilkårlig stabel. Øverås arbeider til vanlig med stedsspesifikke skulpturelle uttrykk. I hennes verk, *Etui for stålprofiler*, er stakkene imidlertid påmontert håndtak i stål, hulet ut og fylt med nettopp stålprofiler. Øverås sier selv at verket peker på stålbatens fortrenning av de gamle trebåtene, men utelukker heller ikke muligheten for at det kan betraktes som tungvinte stresskoffert.

Sigfrid Hernes sine store svarthvite fotografier av en rekke monumentale steiner fra henholdsvis Norge og Russland, er også godt festet i naturen. Men nettopp fordi teksten forteller oss at steinene er fotografert på tvers av grensen, sniker det seg inn en ekstra dimensjon i dette verket. En refleksjon over det evigvarende, stabile og urokkelige – all politisk uro til tross.

VI OG VERDEN

Og det er enda mer natur i årets utstilling. Her er refleksjon over skadet natur, forvridd natur og manipulert natur. Ottar Karlsens papirskulptur av en framavlet, dysfunksjonell hane er både humoristisk og sørgmodig, mens Tom S. Kosmos maleri av mennesker i dyrepels på mange måter kan leses

som en overgang til utstillingens del II: Menneskets forhold til egen og indre natur. Spørsmålet som murrer i det ene arbeidet etter det andre er: Hvem er vi, og hvordan håndterer vi verden? Dette er et tidløst, eksistensielt spørsmål, men nettopp fordi det har blitt diskutert så mange ganger før, skal det en del til for å bringe inn nye perspektiver. Nordnorsken klarer ikke helt å vippe meg av pinnen denne gangen.

Elisabeth Færøy Lunds fem fotoportretter av en og samme kvinne tematiserer identitet og skjønnhetsnormer, særlig knyttet til hår. Det er et interessant forsøk, men uten de helt overraskende resultatene. Heller ikke Bjørn Tore Stavangs oljemaleri av et ansikt på en Ipad vrir verden i en ny retning. Det er heller nesten overtydelig i sin kritikk av vår digitale tid. Da er det betydelig mer spenning i Tom S. Kosmos andre maleri *Underground* som jeg tidligere har sett utstilt i Bodø. Kosmo maler naturalistisk og figurativt, men vrir verden ut av det sporet ved å blande elementer som ikke naturlig hører sammen. I dette verket møtes en overdimensjonert padde og en tynn jentunge på en T-banestasjon. Motivet formelig oser av eksistensiell uro, og etterlater en fornemmelse det tar tid å riste av seg.

STILLE UNDRING

Men til tross for dette eksemplet på sterk uro; det meste som møter publikum er presentert i en stille, undrende og nesten tilbaketrukket form. Det er lite som slår og sparker, og det mest pågående arbeidet er kanskje debutant Harald Glomsås tusjtegning med tittelen *Widwey on my mind*. Dette fargerike verket med halvt erotisk og halvt aggressivt tilsnitt kan leses som en leken, men samtidig kamplysten kommentar til Norges omstridte kulturminister. Sånn sett er verket det eneste med en eksplisitt politisk og dagsaktuell referanse.

Når det er sagt; Juryen har gitt årets pris til Hanne Lydia O. Kristoffersen for hennes monumentale tegning *Spring Too*, og i sin begrunnelse har juryen lagt særlig vekt på solid teknikk og et rikt tolkningsgrunnlag. Kristoffersen tematiserer stadig kjønn og identitet i sine arbeider. De er ofte selvportretter, og hennes tegning av en tildekket kvinne (eller er det kanskje en mann) kan selvfølgelig også gi assosiasjoner til pågående religionspolitiske debatter. Her er ansiktet delvis skjult av en finlandshette, hendene skjult i et par selbuvtotter, mens en pelsfrakk dekker resten av kroppen. Verket kan altså gjerne danne grunnlaget for en debatt om så vel kultur som tro, om enn på en mer stillferdig måte enn tegningen til Glomsås.

Det stille og det lavmælte og lite provoserende betyr allikevel ikke at Nordnorsken er kjedelig i år. Det er få enkeltverk som skiller seg ut, men utstillingen er variert og interessant, både i form, materiale og uttrykk, og den gir publikum et mangefasettert rom å reflektere over sin tilværelse i.

Mari Wiborg-Jenssen, *Habitat 1*, 2015.
Installasjonen inviterer publikum helt inn.

Juryens pris gikk til Hanne Lydia O Kristoffersen for tegningen *Spring Too*.

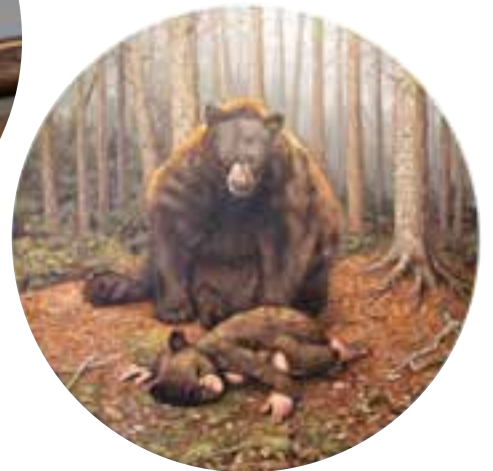
OVER
Ane Øverås, *Etui for stålprofiler*, og maleriet *Underground* av Tom S. Kosmo.

TIL HØYRE
Ane Øverås, *Etui for stålprofiler*, detalj.

UNDER
Ottar Karlsen, *Onagadori*, 2014, tusj på papir.

Sigfrid Hernes, *Portretter i frå arktiske strøk i Russland og Norge* (*Portraits from Arctic area in Russia*), 2014, fotografier.

Tom S. Kosmo, *The impostor*, 2012, oljemaleri på plate.

Jon Harald Glomsås tusjtegning, *Widvey on my mind*.
Det mest eksplisitt politiske verket på utstillingen.

Ole John Aandal, *Juvenilia*, MMS-fotografier på veggen i Tromsø Kunstforening. Detalj.
FOTO: CHRISTINA LEITHE HANSEN

Ane Hjort Guttu, *How to Become a Non-Artist*, 2007, video, 12 minutter, stillbilde.

Den vanskelige reisen

Når slutter barndommen og når starter voksenlivet? Hvor går grensen? Når blir man egentlig seg selv? *Traveling Alone* berører de store spørsmålene her i livet, og de går som en rød tråd, eller navlestreng, gjennom hele utstillinga.

Funderinger om hvem man er og hvordan man formes går igjen i flere av videoene og fotografiene i *Traveling Alone*. Ett av verkene som gir et innblikk i den ofte så trøblete overgangen fra tenåring til voksen er kortfilmen *A Million Miles Away* av amerikanske Jennifer Reeder. Filmen fører oss rett inn i livene til en gruppe amerikanske tenåringsjenter som synger i et jentekor. Vi får se scener fra hverdagen bestående av venninnesnakk, musikk, gråt og sang inne på jenterommene. Noen krangler med foreldrene, mens andre sliter med venninner de ikke helt klarer å stole på.

Opplevelsen av disse unge jentenes følelsesliv er ganske nervepirrende. Man føler litt på spenninga når den tilsynelatende usikre vikarlæreren Crystal Chambers møter jentene for første gang i klasserommet for korøving. Det å være vikarlærer i ungdomskolen må være selve styrkeprøven på det å kunne bevare en form for hardt opparbeidet identitet. For hvordan står man imot ungdommenes harde arbeid for å gjennomskue deg og svakhetene dine? I Crystals tilfelle tester de unge jentene henne ut med spørsmål og kommentarer. Jentene som på jenterommet fremstod som sårbare og usikre, fremstår plutselig som sterke og sammensveiset i møtet med denne vikarlæreren.

I *A Million Miles Away* er det vondt å se hvordan identiteter skapes og formes. Usikkerheten om hvem man er, og ikke minst hvordan andre mener man burde være, eller tror at man er, kan vel sies å være like tilstedeværende også for de som har kommet godt inn i voksenlivet. Til tross for dette oppstår et slags vendepunkt i filmen. Etter et sammenbrudd får jentegjengen vikarlæreren til å betro seg til dem om problemene sine, og hun mottar uventet støtte og forståelse. Vikarlærerens usikkerhet om seg selv er ikke så ulik det jentene opplever, og de finner en slags felles forståelse og et eget samhold i dette.

EN ØVELSE I Å REISE ALENE

Blant utstillingens syv norske og internasjonale kunstnere tilfører kunstnerduoen Wolff og Hauge en annen spennende vinkling på dette med å finne seg selv. I deres installasjon *Pursuing Evidence* blir vi invitert inn i et helt mørkt rom dekket med svart scenemolton, hvor det er helt umulig å se noe. Eller? Etter en liten stund fremtrer noe på veggen. Duse nedtonede glimt av lys, som man bare så vidt kan se. Jeg tror iallfall jeg ser dem.

Det å falme i mørket er selve klisjeen på det å være i det uvisse: å ikke helt vite hvor du skal, eller hvordan du eventuelt skal komme deg dit.

Det er også en interessant opplevelse å legge merke til hvordan man beveger seg rundt i det mørke rommet. Er du av typen som stoler på at du virkelig ser noen små lysglimt på veggen? Går du rundt i rommet for å se lyset fra alle mulige vinkler? Eller står du bare helt i ro i frykt for at det er noen andre inne i dette kullsvarte rommet, som du ikke vil snuble over?

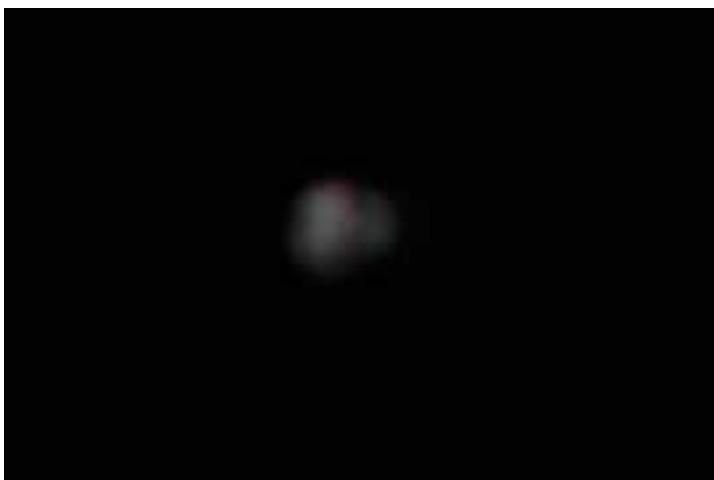
EN SØKEN ETTER MENING

En av de mer fornøyelige verkene i *Traveling Alone* er Ane Hjort Guttus *How to Become a Non-Artist*. I denne videoen får vi se dokumentasjonsbilder av gjenstander som hennes sønn Einar (4) har satt sammen på kreative vis; eggglass, kleshengere, fjernkontroller, og andre dagligdagse gjenstander man kan finne i et hjem. Bildene av guttungens kunstverker blir tørrvittig forklart, analysert, tolket og diskutert av Guttu selv på et litt knotete akademisk språk. Hennes analyse dreier seg rundt en slags søken etter en intensjon og en kontinuitet i formuttrykk i de ulike tingene Einar setter sammen.

Mot slutten påpeker Guttu i sin analyse at alle disse tingene Einar setter sammen får til sist like stor verdi. De er like estetiske, som de er ikke-estetiske. Til syvende og sist konkluderer Guttu at alt i hverdagen kan fremstå som kunst, og samtidig som ingenting.

BILDER FRA NOENS LIV

I fotoserien *Juvenilia*, til Ole John Aandal, får vi igjen et innblikk i ukjente ungdommers dokumentasjoner av egne liv i form at store, uklare MMS-bilder skrevet ut i store formater. Alle fotografiene har Aandal hentet fra

Iselin Linstad Hauge og Tone Wolff Kalstad, *Pursuing Evidence*, 2015, videoinstallasjon.
FOTO: WOLFF & HAUGE

Jennifer Reeder, *A Million Miles Away*, 2014,
kortfilm, 27 minutter, stillbilde.

Internett. De er «samlet og gjenbrukt» av kunstneren, og de bærer på ingen måte preg av å være teknisk gode. MMS-formatets grovpikslede layout er langt fra den sylskarpe kvaliteten vi ser i dagens bilder, og gir et nostalgisk tilbakeblikk til den tiden da grovkornede mobilfoto faktisk var ganske fancy.

Bildene viser ulike situasjoner hentet fra unge jenter og gutters hverdag; noen viser en naken kropp, andre har dokumentert at de klarer å stå i bru, mens andre igjen har tatt selvportrett. De små øyeblikkene er forevige via en mobiltelefon, og kanskje ikke tiltenkt andre enn kjæresten, en venn eller et familiemedlem. Nå presenteres de i storskala på en gallerivegg, og det kjennes litt som om vi snikleser dagboka til noen. For selv om disse bildene ikke avslører hvem personene er, føles det likevel så personlig å skulle se på disse. På en måte er det jo små glimt av noen som er i ferd med å bli seg selv. I ferd med å skape seg en egen identitet uten å helt tenke over det.

NÅR BARNDOMMEN ER OVER

Noen har en gang sagt at barndommen slutter idet man innser sin egen dødelighet. *Traveling Alone* i Tromsø Kunstforening begynner nettopp der; i den kaotiske overgangen – fra bekymringsløs barndom, til å det å lete etter seg selv og finne en tilhørighet. Denne tematikken berøres av de ulike kunstnerne i utstillingen på en fin måte. Kunstverkene gir oss et lite glimt av noen av disse tankene man kan ha om seg selv, og de man har rundt seg. Enten det handler om foreldre og venner, veivalg i livet, eller hvordan man velger å se på seg selv, eller tingene rundt seg. Men, selv om man reiser alene er det på ingen måte ensomt. Hvor spennende og vanskelig denne reisen blir kommer an på hvem man reiser sammen med – og ikke minst hvilken rute man tar.

NOTISER

Utstilling i nedlagt ubåtbase

Kurant arrangerer 5.–19. september en kunstutstilling med unge norske og russiske kunstnere i det gamle atomsikre fjellanlegget på Olavsværn. Utstillingen vil åpne den topp hemmelige ubåtbasen for allmennheten for første gang, og publikum skal fraktes med båt.

www.kurant.cc

ArtSenja kunstsenter i nye lokaler

I 2010 ble ArtSenja kunstsenter startet opp i lokaler på Tranøy på Senja med stor dugnadsinnsats for å skape et eget kunstnerstyrt galleri for kunstnerne tilknyttet Midt-Troms. Etter flere år med lite besøk og dårlig omsetning har man innsett nødvendigheten av å flytte virksomheten til fastlandet. I april åpnet dørene til kunstsenterets nye utstillingslokaler og kunstbutikk på gateplan i Lundgården midt i Finnsnes sentrum med AMFI Finnsnes som nærmeste nabo.

SALT gjenoppstår – nyåpning i juni

Knappt en måned etter åpningshelgen med gjester fra inn- og utland, kollapset storhjellen under sterke stormkast på Langsanden på Sandhornøya, Gildeskål. Nå er det endelig klart at prosjektet gjenoppstår 18. juni. Da blir det en ny mulighet til å se installasjonen og filmene til kinesiske Fei Fudong. I løpet av sommeren og høsten åpner nye kunstprosjekter av kunstnerne Edvine Larssen og HC Gilje. Det blir også konserter og mulighet til å benytte amfi-sauna og restaurant på stranda.

Tromsø Kunstforening 90 år

Årets sommerutstilling feirer 90 år med kontinuerlig drift i Tromsø Kunstforening. Utstillingen *Dovenskap, fantasi og fellesskapsfølelse – Tromsø Kunstforening 90 år* (12. juni–13. september) presenterer verk av de fire Tromsøbaserte kunstnere Liv Bangsund, Ane Elene Johansen, Margrethe Pettersen og Kristin Tårnes.

Årets samiske kunstner

Den 23 år gamle Elina Waage Mikalsen er valgt som årets unge samiske kunstner av Riddu Riddu. Hun er fra Tromsø og har sjøsamiske røtter fra Kåfjord, og går første året på Nordland kunst- og filmfagskole i Kabelvåg. Mikalsen eksperimenterer både med kunstfilm, musikk, skulptur, tegninger, tekst og lyd/videoinstallasjon. Hun mottar 25 000 kroner i stipend fra Riddu Riddu i samarbeid med Kulturnæringsstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge. Under festivalen vil hun presentere et kunstnerisk prosjekt som utforsker tema som i stor grad tar utgangspunkt i den sjøsamiske kultur og historie. I tillegg vil Mikalsen få delta på nasjonale og internasjonale arrangementer i løpet av et helt år å fronte de unge.

INTERVJU MED VIBEKE STEINSHOLM «LA DE SMÅ BARN KOMME INN» BRØNNØY KIRKE, 19. – 21. FEBRUAR 2015

✦ Berit Oksfjellelv • FORFATTER, KUNSTNER OG FRILANS SKRIBENT
📷 Vibeke Steinsholm

Konseptkunst i kyrkjerommet

«La de små barn komme inn» er ei utstilling om overgrep mot barn laga av kunstnar Vibeke Steinsholm. I februar kunne dei som var innom Brønnøy Kirke sjå installasjonen som bestod av fleire forskjellige uttrykk. Utstillingen tok for seg vald mot barn, og eg har snakka med Steinsholm om drivkrafta bak utstillinga.

Vibeke Steinsholm er frå Vega, og bor og arbeider i Brønnøysund. Ho er utdanna ved Kunsthøgskulen i Bergen, og som kunstnar likar ho å jobbe i tett dialog med lokalsamfunn.

– *Kva går prosjektet La de små barn komme inn ut på?*

– Eg har sjølv ei personleg historie med overgrep, og har lenge tenkt på korleis eg kunne gje temaet eit rom i kunsten. I haust var vald mot barn sterkt tematisert i media, og då tenkte eg «no må eg prøve». Eg arbeidde ikkje medvite kontekstuellt, men gjekk intuitivt inn i det. Det var viktig for meg å ikkje konfrontere, men skape ei utstilling som gav forståing og opna for medkjensle hos publikum.

– Installasjonen inneheld ei rekkje element som var plassert i kyrkjerommet. Dei fleste var laga i tekstile teknikkar som viking, broderi og søm. Det dominerande verket var papirklippet over alterringen. Dette er utklippte forteljingar frå mi eiga historie blanda med tekstar frå Salmenes bok. Sidan orda ikkje er skilt med mellomrom, gjev det ein motstand når ein skal lese det, det speglar motstanden vi har mot å fortelje og høre om overgrep.

– Nokre av figurane er sydd av gjenbrukte tekstilar og eg har henta posituren frå private familiebilete. Ein figur minner om et pietà-motiv, ei forstyrta mamma som ikkje ser ungen. Figurane ber sår, er reparert og sydd i hop med raud tråd. Eg har og sydd i Bibelen, det gjorde eg ikkje utan omkostningar. Eg ville understreke at sting kan gje ein assosiasjon til smerte. Ein del av installasjonen gjekk ut på ein performance med eigne forteljingar, og samtale rundt temaet med ungdommar og andre publikummarar.

– *Kvifor valde du nettopp kyrkja som rom for installasjonen?*

Var ikkje det kontroversielt?

– Ideen om å bruke kyrkjerommet som kunstarena kom før temaet. Utstillinga kunne vore vist i eit galleri. Men eg ville eg ha ei meir poengtert verdig og respektfull ramme rundt utstillinga. Slik eg opplever kyrkja rommar ho alle menneskelege dimensjonar og erfaringar. I Brønnøy kirke kan ein dessutan rydde golvet slik at det blir god plass. Som barn hadde eg eit sterkt forhold til kristendom og Bibelen, det lyse kristendomssynet frå mora mi sin familie var ei trøyst for meg. Eg har ei fortid med kyrkjelege symbol, og forholdet mellom installasjonen min og alteret, altertavla og sidealteret med Jesus på korset kan klinge i lag.

Vibeke Steinsholm er fullt klar over at andre har heilt andre erfaringar i forhold til kyrkje, makt og overgrep. Ho har stor respekt for at dette blir sett fokus på. Likevel var hennar eiga barneerfaring at kyrkja var eit trygt rom.

Utstillinga er ein del av ei ekfrastisk kjede. Steinsholm fortel at papirklipp over alterringen kommuniserer med altertavla i Brønnøy kirke som viser den oppstandne Jesus med Maria Magdalena utanfor den opne grava (måla av Even Ulving).

– Koblinga til det håpefulle i altertavla indikerer òg håp i forhold til det meir alvorlege og nedslåande temaet som blir rørt ved i min installasjon. Håp om at livet blir fornya. Det gjev håp om legedom i alle menneskes liv (uansett tru). Oppstandelsen liknar for meg på prosessen med når ein blir vekt til live igjen etter negative erfaringar, og går ut av ei offerrolle.

– Dei geistlege reagerte positivt på at eg brukte kyrkja til det temaet, og eg har fått mange gode refleksjonar frå prestane i Brønnøy om installasjonen. Derimot opplevde eg motstand frå andre folk i kyrkja, som opplevde at eg gjekk over ei grense når eg tok kunsten min innanfor alterringen. Opphavleg hadde eg tenkt å lage eit eige alter, men det vart meir rett å gå i dialog med den utsmykkinga som alt finst i kyrkja. Dessutan var det nokre negative reaksjonar på at eg trekte inn ein appell for asylbarn. Å sende ungar tilbake til krigsherja land som Afghanistan er samfunnets overgrep mot barn, og går slik rett inn i temaet for installasjonen. Det som vekte størst reaksjon var vel at eg ikkje hadde avklart appellen på førehand. Det må eg berre ta til etterretning.

– **Det er eit spesielt tema i kunsten du tek opp?**

– For meg er det ikkje eit spesielt tema; det er ein del av meg.

Å arbeide sjølvbiografisk er vanleg i kunsten. Samstundes har eg ei kjensle av at trass alt snakket om openheit og ytringsfridom, er det likevel eit tabu å røre ved slike alvorlege ting som vald mot barn. Tanken er vel «kva skal barn sjå?». Eit stort og heiderleg unntak her er jo Bjarne Melgaard, han manifesterer egne og barn og unges mørke rom så det svir. Det er bra. Det er betre at ting blir vist fram og blir sagt ein at ein legg lokk på det.

– **Du har omtalt installasjonen din som «en utstilling og et refleksjonsverksted for ungdom». Fortel litt om korleis refleksjonen føregjekk.**

– Utgangspunktet for formidlinga var ei munnleg forteljing som gjekk nært inn på dei personlege erfaringane mine. Det opna opp for ein diskusjon der ungdommane, ei gruppe 8. klassingar, vart aktiverte og kommenterte det dei såg i utstillinga. Dei var stille og tydeleg berørt av forteljinga. Sidan knytta dei så figurane rett inn på forteljinga. Vi søkjer samanhengar. Dei kom inn på at det er vanskeleg å dele andres hemmelege rom. Ungdommar er lojale, og desse var modige og viste stor respekt for kvarandre og temaet.

– **Kva anna arbeider du med som kunstnar?**

– I snart tre år har eg jobba med andre kunstnarar med Kunstsprang for små barn, der primærmålgruppa er ungar i barnehage. Til sommaren lagar eg ein installasjon kalt *Drømmefangeren*, basert på drømmene til barn frå Vega og Brønnøy.

– Eg er elles i gang med å jobbe fram eit prosjekt no som rører ved, og gjer tydeleg, det med det feminine eller kvinneleges plass i vår hovudreligion som jo er kristendommen.

Ein viktig del av dette blir eit tekstleg arbeid som kan likne på det som finst i *La de små barn komme inn*.

Prosjektet *La de små barn komme til meg* fekk støtte frå Norsk kulturråd, og er nå klar for visning i andre kyrkjer.

NOTISER

Harstad Kunstforening 80 år

I 1935 ble Harstad kunstforening etablert med Per Spilling i spissen, og mye har skjedd i kunstforeningslivet i Harstad siden den gang. I år feirer kunstforeningen sitt 80 års jubileum.

I løpet av 2015 skal jubileet markeres på ulike vis. Allerede første uka i juni har kunstforening presentert en liten utstilling med noen utvalgte godbiter plukket frem fra egen kunstsamling. Under Festspillene i Nord-Norge blir det utstilling med Narvikskunstneren Janne Sortebeck Larsen med utvidede åpningstider kl. 11–18 hver dag. Helgen 26.–27. september arrangeres «Kunstmarked», et slags kunstloppis.

Seminar om urfolks samtidskunst

I forbindelse med utstillingen *Urfolks samtidskunst* hos Senter for nordlige folk arrangeres seminaret «Grensar og forbindelser i nordlige urfolks samtidskunst» i regi av prosjektet Urfolks kunst- og kulturuttrykk i nordområdene den 10. juli kl. 12–14 i Lásságámmi, Skibotn.

Street art festival skal sette Sulis på kartet

Sulitjelma ligger knappe 110 km fra Bodø og 45 km fra Fauske, og er kjent for sin historie med gruvedrift og sterke arbeiderkultur. Men dette er lenge siden, og industriområder, bygninger og bolighus har stått ubenyttet i årevis. Denne sommeren ønsker en gruppe norske og spanske Street art kunstnere å benytte de tomme bygningene i det tidligere industriområdet på Sandnes som arena for gatekunstfestivalen UpNorth Festival. Kanskje kan festivalen bidra til å sette Sulis på kartet med like stor suksess som Komafestivalen i Vardø 2012? UpNorth Festivalen går av stabelen 14.–16. august. Europas fremst fotograf av street art, danske Henrik Haven, skal dokumentere festivalen og kunsten til de syv utøverne; Borondo (ES), Deih (ES), Sabek (ES), M-City (PL), Stein (NO), DotDotDot (NO) og StayOne (NO). Det blir også konserter og DJ's under festivalen, som er støttet av Fauske kommune, Nordland kultursenter og Nordland fylkeskommune.

Tresnitt langs kystveien

20 *Coastal Stations* er et grafikkprosjekt der seks kunstnere i perioden 12.–20. august gjennomfører en felles artist-in-residency reise langs norskekysten. Reisen begynner i Nordland Kultursenter, Bodø, og er innom både Nordisk Kunstnarsenter i Dale og Sogn og Fjordane Kunstmuseum i Førde, før den ender opp i Bergen. Underveis inviterer de publikum til utstillinger samt kurs i japansk tresnitt. Elisabet Alsos Strand og Karen Helga Maurstig har invitert med seg Bess Frimodig, Åsa Andersson, Annu Vertanen og Katsutoshi Yasa. Neste år produseres utstillingen 20 *Coastal Stations* for vandring i Bodø, Oslo, Sverige, Finland og Japan.

Jeg er selv vokst opp i et grenseland

På sine reiser i Russland og i Sør-Kaukasus har Inger Blix Kvammen samlet inntrykk, tanker og opplevelser, og forvandlet dem til smykke-lignende objekter. Sammen med fotografier og funne gjenstander fortelles tre historier om hverdagslivet til folk som bor i grenseområder, og om utdøende tradisjoner.

– Jeg er veldig glad over å kunne vise *Memory* her i Karasjok, i sentrum av Sameland. De nye lokalene til Samisk senter for samtidskunst er fantastiske. Det det må være det beste utstillingsstedet i landsdelen lokalmessig sett, til temporære utstillinger, forteller Inger Blix Kvammen.

Hun er svært fornøyd over å få 300 kvadrat til rådighet slik at utstillingens tre prosjekter har fått egne «definerte rom». På veggene henger store fotografier, og objekter i sølv ligger på høyreiste plataer på gulvet sammen med hverdagsgjenstander plassert her og der.

Memory handler om migrasjon og kulturell utveksling på tvers av landegrenser og urfolkskulturer. Historiene i prosjektene, *Tundra Archives*, *Eriste Archives* og *The Other Side* handler om hvordan folk lever sine daglige liv, og hvordan de forholder seg til identitet, tilhørighet og til hverandre. Inger Blix Kvammen mener det er helt naturlig at hun er så opptatt av kulturell utveksling på tvers av grenser. Hun har jo selv vokst opp i et grenseland.

– Jeg bor like ved Norges grense til Russland. Med en gang det ble mulig å krysse russergrensen med visum uten så mye styr, dro jeg over. Å møte den forskjelligheten det bød på var, og er fremdeles, spennende å oppleve, forklarer hun.

Å REISE TIL GRENSEOMRÅDER

Det er tre urfolk i Barents; same, nenetsere og vepsere. Blant disse er samene og nenetserne reindriftsfolk. Blix Kvammen synes det er viktig å sette seg inn i villkårene disse urfolk har i de ulike områder. Hvilke muligheter har de for å utøve sin egen kultur? Hvordan påvirker nasjonal politikk og annen næringsvirksomhet disse mulighetene?

– Jeg er ikke politiker, så min måte å uttrykke mening på blir derfor ved å bruke visuelle virkemidler. Jeg har på nært hold fått oppleve det nomadiske livet basert på reidrift i Nenets autonome Okrug i Russland. Den samiske reidriften i Norge er så mye mer modernisert, og på mange måter tatt ut av tradisjonen. Det var derfor en fantastisk opplevelse å se det

som jeg føler tilhører det opprinnelige. Samtidig er det sårt at også her er denne levemåten truet, og vil forsvinne, påpeker Blix Kvammen.

I *Tundra Archives* har hun fotografert kvinner hun møtte, og tatt med seg brukte gjenstander som er vanlige i utøvelsen av kvinnenes kultur. I utstillingen henger det blant annet en kvinnedrakt fra Nenets med kjetting rundt. Den er laget av reinskinn utvendig, foret med kalveskinn, og har reinskinnsvotter påsydd.

– Dette er en godt brukt Malitsa, laget for å beskytte mot den sterke kulden om vinteren på tundraen. Den er dekorert på tradisjonell nenetsisk vis med applikasjoner. I utstillingen har jeg surret den tett sammen med industriell kjetting. Armene er låst og kan ikke bevegges. Den blir vanskelig å puste i den, og slik legges det opp til ulike fortolkninger hos publikum, utdypes Blix Kvammen.

IDEEN OM Å BÆRE ET SMYKKE

Som kunstner forandrer Inger Blix Kvammen sine observasjoner til kunst; Sterke inntrykk hun mener er viktig å fokusere på, som vi kan lære noe av. Hun startet med smykker som sin uttrykksform. Siden slutten av 1980-tallet bygget hun opp sin kompetanse om materialer og håndverksteknikker innen sølvsmedfaget. I dag bruker hun sølv, gull, kobber og annen bøyelig metall som egner seg for de tekstile teknikkene hun benytter til å lage sine skulpturelle objekter. Hun løfter frem det tradisjonelle kvinnehåndverket som hekling, veving og strikking. De siste årene har hennes arbeide blitt mer konseptuelt, og behovet for nye uttrykksformer har oppstått. Blix Kvammen benytter derfor ikke lenger bare metall, men inkluderer også andre materialer og gjenstander som viktige bidrag til sin historiefortelling.

– Jeg kaller ikke objektene mine for smykker lengre. Selv om de ofte har form som halssmykker. Bruksfunksjonen er blitt mindre viktig. Men mens formen har en symbolverdi. Når vi bærer et smykke, så sier vi noe om oss selv. Om hva vi verdsetter. Hva vi vil pynte oss med og dermed hva vi synes har betydning eller er vakkert. Det forteller også noe om tilhørighet. Hva som er vår identitet, eller hva vi ønsker skal være det. Jeg ville lage smykker med seletøy for rein fra Nenets, fordi jeg gjerne vil smykke meg med dem. Nettopp for å vise at dette er en kultur som vi har mye å lære av, presiserer Blix Kvammen.

Røtter, *Tundra Archives*, 2015, hekling, søm, 925 sølv, del av seletøy for rein fra Nenets.

Uten tittel, *Tundra Archives*, malitsa fra nenets autonome Ukруг.

Nigar, Zumran, Zeynep og Bersa, *Eriste Archives*. Halsklaver i vev, 925 sølv og papir.

Far, *Tundra Archives*, halsklave, 2015, hekling, søm, 925 sølv, del av seletøy for rein (skinn av rein, horn, bein, plast). Bak henger fotografiene *Spisskammers*, *Bestefars slede*, *Jeg er tundra* og *Mitt liv er tundra*.

Slow Making In Nr 35, 1–4, *Eriste Archives*, fotografier, 70 x 50 cm.

UFILTRERTE NEDTEGNELSER

I *The Other Side* og *Eriste Archives* har Blix Kvammen reist til tyrkiske Kars, og landsbyer i grenseområdet mellom Tyrkia og Armenia i Sør-Kaukasus. Geografisk ligger område mellom Russland i nord og Tyrkia og Iran i sør. Her har hun vært på turer oppe i fjellene rundt Ararat siden 2005.

– Jeg har fått mange venner der, og områdets diversitet gjør at det alltid vil være nye relevante historier som jeg ønsker å fortelle og sette i større perspektiver. *The Other Side* handler om multikulturelle aspekter, og det å bo ved en helt lukket grense, sier kunstneren.

De siste 15 årene har fotografiet blitt en viktig del av hennes kunstproduksjon. Hun har også begynt å notere ned sine samtaler. Hun innrømmer at språk ofte er en barriere, når man må bruke tolk, men det handler om å møte folk med respekt og åpenhet, som kan uttrykkes på mange andre måter, og er viktige barometre når man bygger tillit og nye vennskap.

– I *The Other Side* kombinerer jeg fotografiene med de ufiltrerte nedtegnede samtalene. Her uttrykkes folks tanker rundt viktige verdier i deres liv og identitetsfølelse. Jeg har truffet helt vanlige folk, som lever sine liv i områder hvor de har sine røtter, eller av ulike årsaker har måtte flyttet dit i tidligere generasjoner, forteller Blix Kvammen.

SPAGETTITRADISJONER

– På mine reiser observerer jeg folks hverdagsliv og er opptatt av deres tradisjoner og levemåter. Jeg er interessert i hva de omgir seg med av redskaper og hverdagsgjenstander og hvilke håndverksteknikker og materialer de benytter for å lage saker av. I *Eriste Archives* ble jeg også

interessert i mattradisjoner. «Eriste» er en tyrkisk form for hjemmelaget pasta, og *Eriste Archives* handler mye om det visuelle inntrykket jeg fikk av kvinnenes spagettiproduksjon i den tyrkiske byen Kars. Her lager kvinnene sin spagetti til vinterforråd hver september og henger den til tork på snorer på tvers av fortau og gater rundt omkring i byen. Det var et vakkert syn i bybildet, men også en viktig tradisjon å ta vare på inn i nye generasjoner, forteller Blix Kvammen.

I *Eriste Archives* har hun laget smykker vevet i papir og sølvtråd med lange spagettifrynsjer, og blant metallarbeidene har hun kapslet inn fotografier av kvinnene hun møtte.

– For meg er disse smykkene en slags honnør. Kvinnene fortjener smykker til ære for dem, fordi de er tradisjonsbærere. Både *Tundra Archives* og *Eriste Archives* handler om spørsmål rundt bærekraftige levemåter, om hva det er som får folk til å velge bort tradisjoner, og hvilken kunnskap som går tapt dersom vi ikke tenker over hvilken retning vi går i.

– Mine objekter handler like mye om å representere tiden. Fordi det å være tålmodig, å bruke håndverket, å lage maten fra bunnen av, betyr at man også benytter tiden godt og tar den tilbake.

– Det er alltid spennende å se hvordan andre kulturer har utviklet sine estetiske uttrykk. Jeg tror det er sånn at i møter mellom ulike tradisjoner og kunnskapsutvekslinger oppstår det impulser til ny bruk av materiale og teknikk. Slik kan estetikk fornyes og utvikles videre, forklarer Inger Blix Kvammen.

Nå ser hun frem til å stille ut deler av *Memory* i Nenets, i Kars og Guymri i Armenia i løpet av det neste året.

KUNSTKRITIKK
«HANDS ON/HANDS OFF»
BRUKET VISNINGSROM, 28. MARS–26. APRIL 2015

✎ Ellen Sæthre-McGuirk • FØRSTEAMAUENSIS I VISUELL KUNST, UNIVERSITETET I NORDLAND

Utforskende og ambisiøs

I en region hvor gode, profesjonelle visningssteder for kunsthåndverk er en mangelvare, byr Bruket og Smia på kimen til noe godt. I utstillingen *Hands On/Hands Off* viser kunstnerne at de kan mer enn å produsere publikumsvennlige julekuler og glasshjerter.

Smia er et tverrfaglig verkstedfelleskap for glass- og metallarbeid, mens Bruket er et kunstnerdrevet visningsrom og utsalgssted for kunsthåndverk. Denne våren initierte kjernen av verkstedsfelleskapet en samarbeidsworkshop. Vegard Johannessen og Sigrid Høyforsslett Bjørbæk, som begge arbeider innenfor glass, og Teresa Lewoc fra Smia som arbeider innenfor metall, inviterte fire andre kunsthåndverkere til å delta i en uke med materialutforskning og tverrfaglig samarbeid.

SAMARBEID I KUNSTHÅNDVERKENES SFÆRE

Innenfor glassblåsermiljøet er det svært vanlig at man samarbeider i utføringen av større arbeider. I tilblivelsesprosessen deler man derfor både erfaring, kunnskap og ferdigheter. Å arbeide med metall er derimot mer preget av en individuell kontrollerende hånd. Derfor er det spennende å se at utstillingen *Hands On/Hands Off*, er et resultat av to uker med taktile eksperimenter i et forsøk på å blande glass og metall. Samarbeidsworkshopen utfordret deltakerne til å ikke bare utforske sitt eget materiale i møte med et annet, men også å tøyne sine egne genser for eierskap til den kreative prosessen.

UNDERVEIS PROSJEKTER

Corey Pemberton (USA), Anniina Tenno (Finland), Johannes Vemren Rygh (Norge), Ronja Allum (Norge) demonstrerer hvordan uferdige «underveisprosjekter» kan ha sin sjarm og egenverdi. Med forholdsvis rimelige materialer som utgangspunkt demonstrerer de ikke bare hvilke ferdigheter de har, men også deres ambisjoner.

Ryghs små flaskeformer er konsolideringer av glass og metalnetting som viser lekenhet og kontroll. Tenno gjør noe av det samme med sine former inspirert av russiske babushka-dukker – eller er det rangler?

Pembertons glassformer er et stjerneeksempel på hvordan proporsjoner kan total forandre et uttrykk og ta det i helt nye retninger enn det som var opprinnelig tenkt. Mens Sigrid Høyforsslett Bjørbæk komplekse strukturer i glass hverken står eller ligger på utstillingsbordet; de hviler. Ronja Allums fantastiske futuristiske strukturer i glass og metall viser en materialinteresse som er leket – ja, nesten fandenivoldsk.

PROFESJONELL LEKENHET

Et materiales affordanse betegner det som materialet har av iboende egenskaper og muligheter. Det er dette man må spille på lag med i enhver kreativ materialbasert prosess. I et tverrfaglig prosjekt som utstillerne i *Hands On/Hands Off* har gjennomført testes grenser og muligheter på tvers av egen materialkunnskap.

Glassarbeidene til Vegard Johannessen er i så måte eksemplarisk; store hvite og melkeaktige tuber i glass er bøyd og nesten brekket i forskjellige retninger. Som lange, lekne luftballonger midt i en sprell er formene forevige i glassets kalde tilstand. Hans materialeksperimenter i massive glassverk inviterer derfor publikum til å stille seg spørsmål om grensene til materialets egenskaper. Med denne tykkelsen, med denne viskositeten, hvordan oppfører glasset seg? Hvor langt kan det strekkes, eller når må den gi etter sin egen vekt?

Det er som om Johannessen leker seg med materialet som er velkjent for han. Det tverrfaglige aspektet ligger derfor nærmere en utfordring rent praktisk i der glass og metall møtes – i overgangen glassform til metallstativ.

ET LITE TORTURKAMMER

Teresa Lowic går et skritt lengre i kontrastene mellom glass og metall. Forsiktig har hun utfordret komfortsonene i sitt materiale som er metall. En kobberplate er blitt banket ut til en stor, amøbeaktig form perforert av lysere kobberspiker. Spikerne stikker inn i korpusens, metallformens, interiør og skaper en høyst ubehagelig oppholdssted for delikate ujevne glassperler i håndstørrelse som ligger der inne.

Som et lite torturkammer tar korpusen nesten botaniske vendinger i det den spiller på assosiasjoner med den kjøttetende planten Venusfluefangeren. Inni nøstet av spisse spikrer er glassperlene blitt presset inn og formgitt på finurlig vis mens de var myke og varme. I sin kalde form er disse blitt permanente. Det oppstår en tosidighet og en tvil i verkets materialkontraster. Er metallkorpusen glassets beskytter eller er glasset metallformens byttedyr?

KLARE FOR FLERE UTFORDRINGER?

Etter ett år i drift viser det seg at Bruket og Smia utgjør et spenstig bidrag til det kreative kunstmiljøet i Bodø, som er spesielt verdt å følge med på. Med *Hands On/Hands Off* demonstrerer de hva de er i stand til, og hvor grensene går til det de ønsker kunne å utføre. Men, i den lekenheten som både kunsthåndverkerne og objektene har utført i samarbeid og tverrfaglighet, savner jeg en mer målrettet tilnærming til problemstillingen. Workshopen har uten tvil utviklet dem som kunsthåndverkere, men hva mer? Et slik utstillingsstunt er spennende å lage én, kanskje to ganger. Som et visningssted som arrangerer en utstilling med profesjonell samtidskunst basert på material- og håndverksbaserte teknikker av høy kvalitet, heves forventningsnivået til utstillingsstedet deretter. Så istedenfor å bare applaudere Bruket, bør de også få en utfordring. Det er som om de venter på det. Utålmodig. Og klar.

Visningsstedet kunne feire sin ettårsdag med tilskudd til arenautvikling fra Nordland Fylkeskommune.

INTERNASJONAL FOTOFESTIVAL I ARKHANGELSK ARKHANGELSK ARTISTS UNION, 01.-16. MAI 2015

✂ Kristoffer Dolmen •
RÅDGIVER, KUNST OG KULTURFORMIDLING •
NORDLAND FYLKESKOMMUNE

OVER
Hovedutstillingen *Blue Cats and Skies* med fotografier av Jacinthe Lessard (Montreal), Frederick Vidal (Hamburg), Sylvia Döbelt (Leipzig), og Yusuke Nishimura (New York).

NEDERST TIL HØYRE
Kunstnerbøker, fanziner, plakater og fotobøker av norske kunstnere.

ØVERST TIL HØYRE
Publikum ser igjennom fotografiene i boksen til Rune Johansen.

Møtepunkt for kamerabasert samtidskunst

Den Internasjonale fotofestivalen i Arkhangelsk arrangeres annen hvert år av Arkhangelsk Artists Union. Festivalens målsetting er å være et møtepunkt for kamerabasert samtidskunst fra Russland og andre land. Festivalens andre utgave hadde i år gitt god plass til å vise frem norske fotokunstnere og fotobøker fra Norge.

Nordlandskunstnerne Rune Johansen og Maria Gradin presenterte hvert sitt prosjekt relatert til Russland. Johansen med fotografier tatt i grenseområdene i Norge og Russland, mellom Finnmark og Murmansk. Gradin med en serie fotografier av hus og bygninger tatt i 1999 som har vært arkivert og ikke blitt vist før nå.

I tillegg arrangerte Nordland fylkeskommune i samarbeid med Fotogalleriet i Oslo en egen utstilling med kunstnerbøker, fanziner, plakater og fotobøker av norske kunstnere – flere fra Nord-Norge. Det ble arrangert en egen workshop med tema fotokunst i Norge, med utgangspunkt i materialet som ble presentert i utstillingen. Spesielt invitert var kunstnerkollektivet FRANK, bestående av Liv Bugge og Sille Storihle. De viste frem et eget kuratert videoprogram. FRANK er gjennom sin praksis opptatt av tematikk knyttet til feministiske og skeive problemstillinger – noe videoprogrammet også bar preg av. Videofilmene vakte til dels debatt, men bidro også til en interessant dialog mellom kunstnere og publikum. I forbindelse med festivalen arrangerte Pikene på Broen gjennom sitt AiR program et opphold for de norske og russiske kunstnerne Marusiya Baturina, Nadya Degtyarev, Maria Gradin og Cecilie Haaland som blant annet hadde presentasjoner og foredrag/møter med publikum i galleriet. Årets utgave ble organisert av Cornelius Stiefenhofer i samarbeid med Arkhangelsk Artists Union and Oleg Samoilov, med støtte fra Pikene på Broen, Nordland fylkeskommune og det tyske generalkonsulatet i St. Petersburg.

COREY ARNOLD, «FISH - WORK»
ARCTIC BEING 2015
VADSØ KUNSTFORENING, 05.-26. AUGUST 2015

✂ Amalie Marie Selvik • SEKUNSTMAGASIN
📷 Corey Arnold • Ingerid Jordal • Monica Milch Gebhardt

Corey Arnold, *Fight or Flight*, Arctic Being 2015.
FOTO: COREY ARNOLD

Corey Arnold, *Opilio Bed*, Arctic Being 2015.
FOTO: COREY ARNOLD

Corey Arnold, *Kitty and Horse Fisherman*, Arctic Being 2015.
FOTO: COREY ARNOLD

Fotoworkshop og utstilling

Vadsø Kunstforening inviterer for tredje gang til åpen fotoworkshop og utstilling i sentrumsgatene. I august åpner Arctic Being 2015 og årets fotograf er den prisbelønte amerikaneren Corey Arnold.

Corey er den tredje og siste kunstneren i utstillingsserien Arctic Being, som arrangeres av Vadsø kunstforening under Varangerfestivalen. Fotografen fra Portland i USA er selv fisker av yrke og har tilbragt utallige timer på fiskebåter verden over. Det var som fotograf av fiskerinæringa i nordlige farvann at Arnold slo igjennom som fotograf. Nå skal han få stille ut sine fotografier på veggene i Vadsø sentrum.

WORKSHOP MED FOTOGRAF I VERDENSKLASSEN

Samtidig skal Corey Arnold holde en eksklusiv fotoworkshop for byens fotointeresserte innbyggere, og ifølge prosjektleder Ingerid Jordal finnes det mange av dem i Vadsø.

– Årets workshop avholdes 4.–7. august og er åpen for alle interesserte som ønsker å utvikle et mer personlig forhold til sitt arbeid med fotografi, sier Jordal.

– Under kyndig veiledning fra en fotograf i verdensklasse skal deltakerne gjennom fire intense dager lære å om hva som gjør et fotografi og fotoserie god. Så skal de selv lage en serie. Workshopen med Corey Arnold er en unik mulighet for både amatører og profesjonelle fotografer til å utfordre seg selv. Alt skjer i Vadsø kunstforening sine lokaler i Kirkegata 16 og det koster kr 1200,- å delta, forteller Jordal.

SKAPE SYNLIGHET

For tre år siden trengte Vadsø Kunstforeningen å gjennomføre et løft for å oppnå en mer synlighet rundt samtidskunst og økt interesse for kunstforeningen. Ideen med Arctic Being førte til at utvalgte stjernefotografer hvert år har belyst arktisk og nordlig liv i Vadsø gjennom utstillinger og fotoworkshops.

Andrea Gjestvang i 2013 med sin fotoserie *Everybody knows this is nowhere* om ungdom i Finnmark og deres livssituasjon, og en workshop forbeholdt ungdom fra 13 til 19 år. Neste fotograf var Elena Chernyshova fra Russland, som i 2014 viste sin fotoserie *Days of nights – Nights of Day* om det å bo i den ekstremt forurensede sibirske byen Norilsk.

– **Har kunstforeningen oppnådd et større engasjement, mer synlighet og økt interesse for kunstforeningen?**

– Absolutt, forteller Monica Milch Gebhardt som er styreleder i Vadsø kunstforening.

– Vi er blitt mye mer synlig. En av målsetningene ved prosjektet er å nå ut til folk, også de som ikke vanligvis ville gått på kunstutstilling. Det tror jeg vi har oppnådd. Alle i byen kjenner til Arctic Being, og vi har fått ros fra både ordfører, politikere og folk i gata for arrangementet.

Gebhardt innrømmer at medlemsmassen ikke akkurat har økt dramatisk, men det er ikke lenger noe problem å få folk til å bli med i styret og delta i foreningsarbeid, noe som betyr håp for fremtiden i Vadsø kunstforening, sier hun.

Andrea Gjestvang, *Everybody knows this is nowhere*, 2013.
FOTO: INGERID JORDAL

Elena Chernyshova, 2014.
FOTO: MONICA MILCH GEBHARDT

– Vi har fornyet oss gjennom Arctic Being, og gjennom andre lavterskel kunstarrangement som LandArt i 2013 og verdens største krabbebilde i 2011. Det er flere yngre mennesker og familier som besøker utstillingene, noe som synes er veldig positivt.

HVA SKJER VIDERE?

– **Når den aller siste utendørsutstillingen er overstått i august, ønsker Vadsø kunstforening å fortsette med lignende prosjekt?**

– Det treårige prosjektet *Arctic Being* har vært enormt givende, men også ekstremt krevende å gjennomføre. Så konseptet tar vi en liten pause fra nå. Men vi vil fortsette å legge til rette for møter mellom publikum og kunst også utenfor gallerirommet, forklarer Gebhardt.

Kunstforeningen ønsker å lage en publikasjon av prosjektet. Gebhardt forteller at etter tre år med fotoworkshops sitter kunstforeningen igjen med et flott billedmateriale som gir et unikt samtidsbilde av livet i nordområdene, Vadsø og Finnmark.

– Neste år feirer Vadsø Kunstforening 50 års jubileum med en egenprodusert utstilling. Det er derfor mye spennende i tiden som ligger foran oss, sier Monica Milch Gebhardt.

NORD NORSK KUNST MUSEUM

KUNSTSAMPLEREN

Verker fra Viggo Hagstrøms samling

13. JUNI – 3. OKTOBER 2015

Åpent hver dag – Gratis for alle
Sjøgata 1, Tromsø
www.nnkm.no

Å FORMIDLE SJANGEROVERSKRIDENDE KUNST

✦ Maria Grønnes • KUNSTHISTORIKER OG FORMIDLINGSPELAGOG • KUNSTFORMIDLER FOR ARKTISK KULTURSENTER
📍 Nasjonalmuseet • Arktisk Kultursenter • Kari Moland

Tori Wrånes, *Natural Enough?*, 2011.
FOTO: EIRIK SLYNGSTAD

Tori Wrånes, *The opposite is also true 2*, 2011.
FOTO: EMIL ANDERSSON

Å plassere *Klagekoret* til Tellervo Kalleinen og Oliver Kochta-Kalleinen i foajeen bød på skepsis hos arrangøren. Her ferdes kino- og konsertgjengere, barn som venter på sin time i kulturskolen og turister fra Hurtigruta. Men plasseringen viste seg å være perfekt. *Klagekoret* fungerte som en slags pause, et stoppested for hvem som helst. Kunsten ble slik utforsket av alle, og for mange ble terskelen kanskje lavere til å se resten av utstillingen.
FOTO: ARKTISK KULTURSENTER/KARI MOLAND

Lyden av kunst er ikke helt umiddelbar

Musikk berører oss på mange måter. Det gjør også visuell kunst. Hva skjer når musikk og visuell kunst blandes sammen til et felles kunstnerisk språk?

I vår tid spiller musikk en stadig viktigere rolle i samfunnet og i vårt hverdagsliv. For å uttrykke identitet, image, politikk og tilhørighet. Mange billedkunstnere har derfor utviklet strategier for å benytte musikk i sin visuelle kunst. Lyden av kunst demonstrerer godt dette sjangeroverskridende fenomenet innen kunsten. Gruppeutstillingen inneholder syv lydbaserte kunstverk av fem godt etablerte norske og finske kunstnere, og omhandler det å arbeide med musikk og lyd i den visuelle kunsten, og populærkulturens påvirkning på dagens kunstpraksis.

ER DETTE SKULPTUR?

Felles for kunstnerne Sophie Clements, Camilla Norment, Tori Wrånes, Tellervo Kalleinen og Oliver Kochta-Kalleinen er at de alle arbeider med musikk og lyd i sine skapende prosesser, og tematiserer dette på ulike måter i sine ferdige kunstverk. Det er svært interessant at de definerer sine verk til å være skulpturer, selv om det er video eller lys vi ser på. Sophie Clements kaller sitt videoarbeid *Bicycle Samba* for en lydskulptur, mens Camilla Norment omtaler sin installasjon *Triplight* som lys-skulptur og Tori Wrånes tre videofilmer og fotografier er for henne performative lydskulpturer.

Det var derfor naturlig å starte formidlingen med å ta utgangspunkt i dette da jeg skulle arbeide med kunstformidling av Lyden av kunst, i den perioden den ble utstilt i Galleri Filéen hos Arktisk Kultursenter i Hammerfest. Siden september 2014 hadde vandreutstillingen fra Nasjonalmuseet i Oslo vært ute på turné i Nordland og Troms. Nå var den ankommet Finnmark og Hammerfest for en periode på ni dager i mars.

Jeg skulle gjennomføre kunstformidling til besøkende under åpningsdagen, og i løpet av uken holdt jeg omvisninger og workshops sammen med elever fra fire 9. klassetrinn i ungdomsskolen, samt en gruppe voksne med innvandrerbakgrunn fra Voksenopplæringen i Hammerfest.

FILM SOM LYDSKULPTUR

Hva er lyd? Hva er musikk? Hva er populærkultur? Ungdommene viste stor interesse for å svare på dette, og vi greide raskt å etablere en felles forståelse for begrepet populærkultur.

I videoverket *Bicycle Samba* (2007) av Sophie Clements har kunstneren forvandlet to sykler til et musikkinstrument som høres ut som et helt sambaorkester. En mann slår med trommestikker på bremsewire, hjuleiker og gummidekk. Ungdommene synes det var artig at man kan skape musikk av en helt vanlig sykkel – og at dette var kunst.

Mens ungdommene studerte filmen snakket vi om at kanskje temaet i kunstverket handlet om samba. Musikkens samba-rytme fikk dem til å bli i godt humør. Jeg kunne fortelle at samba er en slags frihetens dans. Siden det sies at det var slaver som begynte å danse på denne spesielle rytmiske måten.

Å AVVIKE FRA DET NORMALE

Wrånes arbeider med stemme, musikk og skulpturelle elementer i en performativ form. Hun har en flott sangstemme, og skaper vakre komposisjoner. De tre videofilmene er dokumentasjoner av performanser hun har utført; *The opposite is also true 2* (2011), *Spin Echo* (2012) og *Natural Enough?* (2011).

Det som gjorde sterkest inntrykk på elevene var filmen *Natural Enough?*. Fem musikere sitter høyt oppe i hvert sitt tre og spiller på sag i en skog. Selv henger Wrånes etter håret fra en grein og synger akkompagnert av den sarte sag musikken. Elevene var svært spørrende. De søkte mer meningen bak det de så, siden de ikke helt forstod hva disse performansene dreide seg om. Én elev sa at *Natural Enough?* kunne vært en scene i en Fantasyfilm. Noen andre sa at videoene presenterte noe «sjukt» som de ikke hadde sett før. Fordi alt virket så underlig og rart.

Ved å fortelle og vise bilder laget av den spanske surrealisten Salvador Dalí fikk elevene vite hvordan kunstnere under Surrealismens ideal malte virkeligheten som en drøm eller fantasiverden. Kunne dette være Wrånes' inspirasjonskilde?

TIL VENSTRE
Camille Norment, *Triplight*, 2008.
FOTO: NASJONALMUSEET

NEDERST TIL VENSTRE
Sophie Clements, *Bicycle Samba*, 2007.
FOTO: NASJONALMUSEET

OVER
Her komponerer ungdommene egne klagesanger i lille salen på Arktisk Kultursenter.
FOTO: ARKTISK KULTURSENTER/
KARI MOLAND

TIL VENSTRE
Maria Grøsnes stående midt i utstillingen.
FOTO: ARKTISK KULTURSENTER/
KARI MOLAND

Wrånes bruker seg selv i sine kunstverk, og definerer derfor sin kunst som performance der hun lever seg inn i en rolle som opptrer i arbeidene. Karakteristisk for henne er at hun tøyer grenser for å finne ut hvor langt hun kan gå med å avvike fra det normale i kunstverkene. I *Spin Echo* (2012) opptrer Wrånes sammen med trekkspillere liggende på traller i bevegelse og syklende operasangere i stort parkeringshus i Los Angeles. Musikerne beveger seg på kryss og tvers over store områder i parkeringshuset mens melodien ljomer mellom betongveggene.

På norsk blir «spin echo» til «snurre rundt ekko». Alle elevene viste hva et ekko var, og de fikk høre den mytologiske opprinnelsen til ekkoet. Ekko var en vakker, musikalsk begavet kvinne som elsket å synge, men som ble drept og straffet fordi hun ikke gjengjeldte kjærligheten til en kjent guddom. Som straff smuldret Echo opp og ble sprett ut over hele verden. Den vakre stemmen hennes ble redusert til å bare kunne gjengi det siste folk sa.

Slike mytiske fortellinger har inspirert kunstnere gjennom alle tider til å skape kunst. Kanskje blir også Wrånes inspirert av slike fortellinger? Elevene forstod denne sammenligningen, og Wrånes måte å arbeide på ble mer akseptert etter dette, noe som tyder på at elevene fikk mer forståelse for kunstneren og hennes uttrykk.

STRØM AV LYS

Den tredje kunstneren i utstillingen er Camilla Norment med sin lyskulptur *Triplight*. Innfallsvinkelen til verket ble igjen spørsmålet om hvordan kunstverket relaterer seg til populærkulturen. En elev svarte kvikt at dette ikke er noen populærkulturell gjenstand, fordi det er en gammel 1950-talls mikrofon. I dag bruker de fleste artister helt andre mikrofoner når de synger og opptrer. Norments mikrofonen fungerer ikke lenger som en mikrofon. Fordi lydledene er tatt ut og en lyskilde er plassert inni istedenfor. Istedenfor lyd strømmer det lys ut igjennom mikrofonen som kaster store stripete skygge på veggen, og den kan man assosiere rundt. Vi prøvde å få i gang en idémyldring om hva skyggene skulle forestille. Kan skyggene forestille et bur? Som står for den frihetssøken som afroamerikanere følte når de var underlegne den hvite rase i Amerika? Camilla Norment er norsk med

afroamerikansk avstamning og relaterer seg kanskje til denne historien i dette verket. Dette gjorde at vi kom inn på menneskerettigheter, et tema som elevene hadde kjennskap til og mange meninger om.

Å HUFFAMEI Å HUFFAMEI

Det kanskje morsomste kunstverket i utstillingen var klagekoret til Tellervo Kalleinen og Oliver Kochta-Kalleinen. Deres videoinstallasjon *Complaints Choir* startet opp i 2005 som et sosialt engasjert kunstprosjekt. Vi mennesker benytter mye energi på å klage, og kunstnerne ønsker å snu denne energien til noe positivt. I utstillingen var installasjonen plassert ute i kultursenterets foajé med sittepuffer omkranset av fire skjermer og høyttalerne, hvor du kunne høre på klagekor fra seks ulike byer. I Tokyo fokuserer de på en hektisk og krevende arbeidshverdag, mens de i Helsinki synger om sauna og hockey.

Workshopen som fulgte utstillingen spinner ut av dette kunstprosjektet. Her fikk ungdommene i oppgave å samarbeide om å lage og framføre egne klagesanger etter melodien «Tante Sofies sinte vise» av Torbjørn Egner foran et opptakskamera. Først måtte vi øve litt på melodien, så fikk elevene tildelt post-it-lapper og pinner for å skrive ned alt de ønsket å klage på. Mange klaget på dårlig vær, mens de fleste klaget på tregt internett og Netflix-problemer. Elevene ble delt inn i grupper etter hva de klaget om, for å skrive klagen om til en sangtekst. Denne aktiviteten engasjerte elevene i stor grad og det ble mye latter og fnising når de framførte sangen de hadde skrevet foran opptakskamera. Filmen ble i ettertid sendt til læreren.

APPELLERER TIL ALLE SANSER

Ingen annen kunstform har satt sterkere preg på samtidskunsten de siste ti til 20 årene enn musikk. Lyden av kunst var en utstilling der musikk og kunst har en gjensidig påvirkning på hverandre. Tar man bort det visuelle elementet vil noen av kunstverkene falle sammen, og uten lyd som interagerer med det vi ser, mister vi noe av det forsterkede sanselige inntrykket.

Atelierbesøk hos grafiker
Elisabeth Alsos-Strand.

Lytt til publikum!

Tonje Gjevjon under fagseminaret som ble arrangert i forbindelse med årsmøtet til *Se Kunst i Nord-Norge*. I løpet av helgen bød skinn på foredrag, atelierbesøk, åpning av Havmannfestivalutstillingen hos Rana Kunstforening og en lærerik guidet tur i industrilandskapet som gjør Mo i Rana til Norges største industripark.

Hvilket publikum vi ønsker å nå har betydning for hvilken kunst vi velger å vise.

Det er kunstverkene som gir ideer til valg av utstillingsarena, presentasjonsformer og formidlingsmetoder. En god kunstopplevelse avhenger av hvordan vi kommuniserer med publikum.

Dette var Elisabeth Sørheims oppfordring til oss under *Se Kunst i Nord-Norge* sitt årlige fagseminar i mai. Formidlingslederen i Norske Kunsthåndverkere anmodet oss til å bruke alternative visningsformer som kan engasjere et større publikum og regissere nye kunstopplevelser. Fem foredragsholdere var invitert til å gi oss ny kunnskap om forskjellige virkemidler i vårt arbeid med kunst og publikum denne helgen. God planlegging i utøving av formidling var i fokus hos både Tone Pernille Østern og Paro N. Lyngmo sine innlegg. Pedagog Lyngmos budskap var at god stemmebruk og formidlingsglede handler om pust, stemme og tilstedeværelse. Mens Østern, som er førsteamanuensis i kunstfagdidaktikk ved NTNU, påpekte at som formidlere må man komponere sitt formidlingsopplegg ved å benytte viktige dramaturgiske grep mer bevisst; å invitere til deltakelse, skape spenning og stemning, arbeide med timing og rytme, skape anslag (å fange oppmerksomhet), i tillegg til å benytte variasjon, kropp, rom og tilstedeværelse.

HVORDAN DREPE KREATIVITET?

Erik Lerdahl har doktorgrad i kreativitet fra NTNU. I sine bøker, foredrag og kurs formidler han teknikker, øvelser og metoder som bidrar til å lokke frem kreativiteten i oss alle. Metodene er mange; du kan for eksempel skrive ned dine ideer, gi arket videre til sidemann som så skriver videre på dine ideer. Dette genererer til diskusjon hvor man til slutt plukker ut kun de beste ideene. Men mange holdninger dreper kreativiteten; logikk, regelstyring, manglende respekt for andres meninger, eller «dette er noe vi har prøvd før». Men, du kan bryte reglene, og det at noe er forsøkt tidligere betyr at en justering kan gi et annet resultat. Å skape kreative ideer krever i følge Lerdahl at man må overskride enn selv, og bevege seg ut av komfortsonen.

ER KUNSTEN INTERESSANT FOR PUBLIKUMET?

Som spaltist i *Klassekampen* har styreleder i Akershus Kunstsenter, kunstner og regissør Tonje Gjevjon provosert med sine kritiske kommentarer om kunstfeltet. Hun kom med svært forfriskende oppfordringer til oss. Gjevjon mener det er ikke noe galt med hverken publikum, eller kunstformidlingen. Men når kunstverkene som stilles ut ser ut som om de kunne vært laget av hvem som helst, og man trenger tekst og formidlere for å forklare kunstverkene, da er det ikke rart at publikum søker seg til andre arenaer!

Samtidskunsten er blitt redusert til tekst og dialog, mener hun.. Dette skremmer en vanlig publikumer som ikke har fagkunnskap, eller følger utviklingen i samtidskunsten. De vil heller se visuelt forførende samtidskunst laget av dyktige kunstnere, som arbeider med materialer og teknikker med en ferdigheter som publikum kan se gjenspeilet i kunstverkene. De vil bli imponert, overrasket og engasjert, opplyser Gjevjon.

Det finnes utstillingssteder som er mest opptatt av å vise kunstutstillinger som skaper annerkjennelse blant kunstnere og kunstkritikere, og får omtale på kunstkritikk.no. Tonje Gjevjon mener derimot at hovedoppgaven bør være å få *publikummet* mer interessert i samtidskunst. La visningssteder som ønsker å dyrke den smale akademiske samtidskunsten fortsette med det. Så kan heller vi satse på den publikumsvennlige samtidskunsten. Ikke vær bekymret for kvalitet, fordi det finnes kvalitet innen hver sjanger.

Vi trenger popstjerner og glamour i samtidskunsten som pirrer nysgjerrigheten til folk. Skal vi tro Gjevjon så finnes det mange potensielle lokale og regionale stjerner i vårt eget kunstmiljø.

DET DU SIER ER FY FY PÅ KUNSTFELTET

Tonje Gjevjon fikk skryt og medhold fra salen for at hun tørr å bringe dette på banen. Fra en av radene ble det opplyst om at kunstfeltet selv kan bli bedre på å opplyse publikum om at det finnes ulike typer samtidskunst. Publikum er forvirret, fordi man kommuniserer ut at samtidskunst er en samlet sekkebetegnelse.

Flere kunne informere at publikum blir fornøyd når kunstneren deltar på åpningen og selv sier noen ord om sitt kunstneriske arbeid. Publikum kommer derfor tilbake fordi de føler at de har forstått noe om hvordan en kunstner arbeider. For en kunstformidler kan ikke erstatte dette behovet for kunstnermøtet som publikum har.

Andre kan fortelle at å veksle mellom å vise grenseoverskridende samtidskunst og tradisjonell duodji kunst som knivutstillinger, og å servere kaffe og kaker istedenfor vin under noen utstillingsåpninger, bidrar til å gi publikum det de vil ha!

Skal vi vekke engasjement og interesse for samtidskunst hos et større publikum, er Tonje Gjevjons råd å vise god visuell samtidskunst som gir mindre behov for prating. At vi må skape drama og oppmerksomhet rundt kunstner og utstilling. Kunstneren må eksponeres gjennom bilder av de kunstverkene som vil vekke interesse. For eksempel er Vanna Bowles tegninger og Elin Melbergs installasjoner i speilmosaikk spektakulære. Tori Wrånes bisarre kostymer og vakre performans er gode fotografier som kan sirkulere som forhånds teasere. Skap avhengighet! Få folk til å ønske mer!

SE FESTIVALKUNST I SOMMER

✦ Amalie Marie Selvik • SEKUNSTMAGASIN
📺 AES+F • Frank Ludvigsen • LIAF

Sommeren er høysesong for spennende møter med internasjonal kunst her i Nord-Norge. Det arrangeres både små og store kunstfestivaler i juni, juli og august som byr på spektakulære kunstopplevelser både utendørs og innendørs.

Videostill fra verket *Trimalchios Feast* av AES+F.

Festspillene i Nord-Norge 2015

Årets festspillutstilling *Oceanic Feelings* er den tredje og siste utstillingen som kurator Joakim Borda Pedreira er ansvarlig for. De to sist årene har han vært kurator bak *Pioneer Voices* i 2013 og *Paradise Reclaimed* i 2014 der nordnorsk og internasjonal kunst møtes. *Oceanic Feelings* vil inneholde kunstverk av kunstnerkollektivet AES+F fra Russland, Martin Gustavsson fra Sverige og Trygve Luktavsslimo og Kjell Varvin fra Norge som viser helt ferske kunstverk. Det er første gang den russiske kunstnergruppen AES+F blir presentert i Norge. De er verdenskjente for en ekstrem elegant estetikk i sine videoinstallasjoner og fotografier, og er Russlands mest fremgangsrike, internasjonale kunstnere.

www.festspill.no

Lofoten International Art Festival 2015

Annet hvert år er Lofoten Internasjonale Kunstfestival høydepunktet i Lofoten. I år åpner LIAF under tittelen *Disappearing Acts* (forsvinnings-handlinger) den 28. august, og hovedarenaen for kunstutstillingene er den tidligere jernvare og møbelforretning i Vestfjordgata i Svollvær (Jern & Bygg). Forretningen var i drift fra 1948 til 2010 med ett butikkarealet til rundt 3500m² spredt utover flere etasjer. Bygningens historie har løpt parallelt med etterkrigstiden i Norge og Lofoten – fra gjenoppbyggingen etter andre verdenskrig til nedtrappingen av den industrielle ▶

produksjonen i fiskeindustrien med påfølgende satsning på turisme i det nye årtusenet. Etter LIAF 2015 blir bygget revet.

Kunstnere er Sam Basu, Sissel Blystad, Anna Ådahl, Eva La Cour, Kristian Poulsen, Ciarán Ó Dochartaigh, Jason Dodge, Benecit Drew, Fabien Giraud & Raphaël Siboni, Tue Greenfort, Roderick Hietbrink, Carl Johan Högberg, Hedwig Houben, Steinar H. Kristensen, Juha Pekka M. Laakkonen, Dennis McNulty, Mercedes Mühleisen, Isabel Nolan, Katja Novitskova, Emilie Pitoiset, Elizabeth Price, John Russell og Jon Benjamin Tallerås.

www.liaf.no

OVER
Ina Marie Winther Åshaug skal presentere en serie tegninger inspirert av lokal historie.
FOTO: FRANK LUDVIGSEN

TIL HØVRE
Valentin Manz arbeider i stor skala med utgangspunkt i et spesielt sted og lokale materialer. Her arbeider han med en omfattende trekonstruksjon som skal vises på bryggekaia.
FOTO: FRANK LUDVIGSEN

ART i JULI

Kunstfestivalen ARTIJULI byr på internasjonal samtidskunst i fantastiske naturomgivelser i Kråkeslottet på Bøvær i Senja. Utstillingen åpner 1. juli og kan sees hver dag kl. 12–19 ut juli. Årets kunstnere har hatt et lengre arbeidsopphold på stedet i vinter for å kunne la seg bli inspirert av kystkulturen, måkeskrik og stiv kuling.

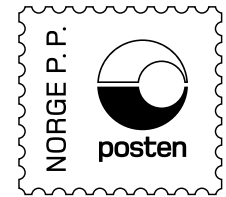
Valg av kunstnere er gjort av kunstner og kurator Oona Libens; Valentin Manz (DE), Alzbeta Zemanová og Veronika Svobodová (CZ), Bieke Depoorter (BE), Noé Caudejai (CH) og Ina Marie Winther Åshaug (NO). Kråkeslottet er et gammelt labyrintisk bygg i et nedlagt fiskevær hvor kunsten plasseres ut på ulike steder inni og utenfor bygget. I tillegg vises filmprogrammet «Beyond Horizons», kafé og konserter.

www.artijuli.no

Se Kunst i Nord-Norge
Postboks 541
8001 Bodø

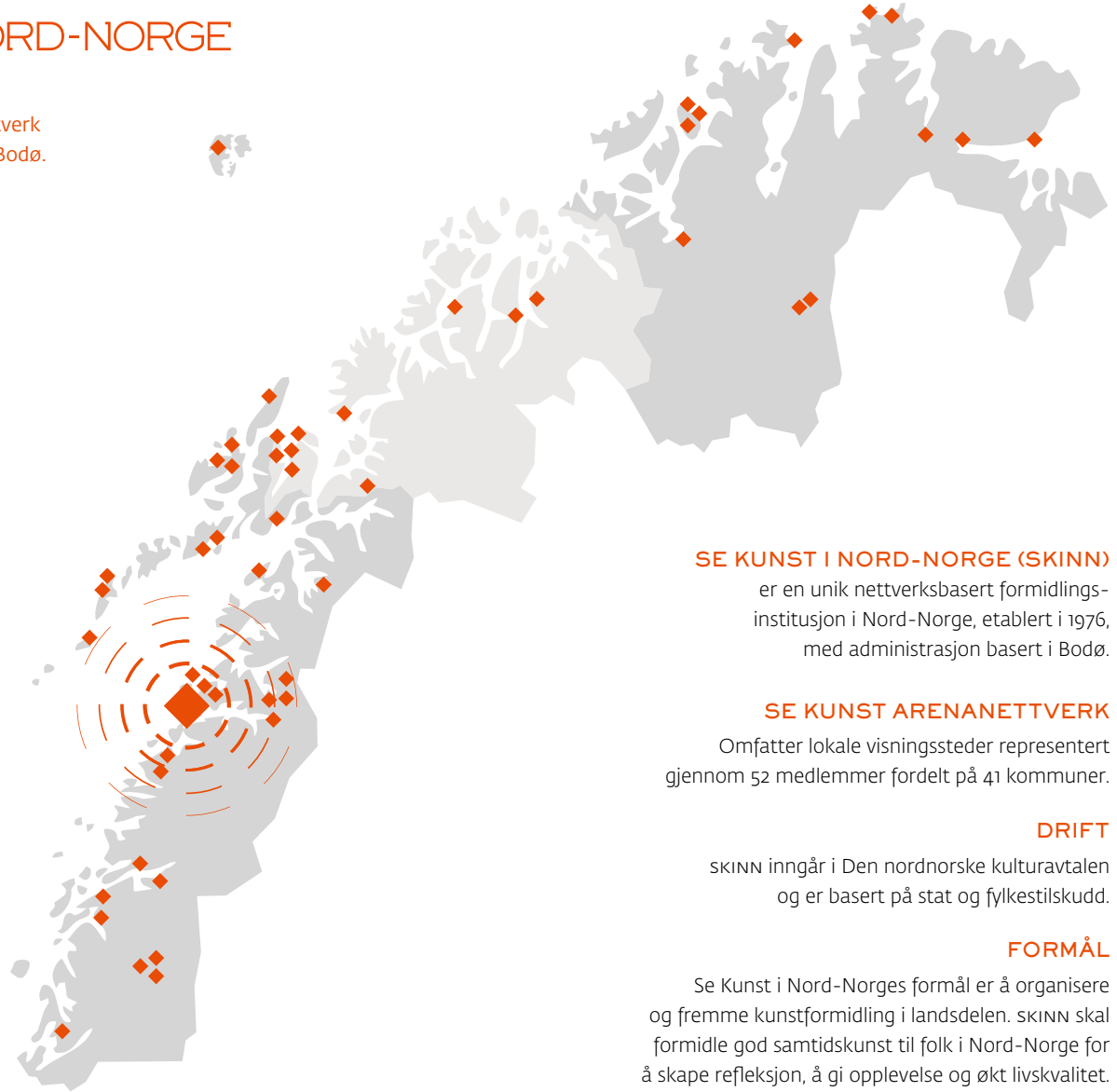
Bestill gratis abonnement på
www.sekunst.no

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

SE KUNST I NORD-NORGE ARENANETTVERK

Se Kunst i Nord-Norge er et nettverk
av 52 visningssteder med base i Bodø.
www.sekunst.no

SE KUNST I NORD-NORGE (SKINN)

er en unik nettverksbasert formidlings-
institusjon i Nord-Norge, etablert i 1976,
med administrasjon basert i Bodø.

SE KUNST ARENANETTVERK

Omfatter lokale visningssteder representert
gjennom 52 medlemmer fordelt på 41 kommuner.

DRIFT

SKINN inngår i Den nordnorske kulturavtalen
og er basert på stat og fylkestilskudd.

FORMÅL

Se Kunst i Nord-Norges formål er å organisere
og fremme kunstformidling i landsdelen. SKINN skal
formidle god samtidskunst til folk i Nord-Norge for
å skape refleksjon, å gi opplevelse og økt livskvalitet.

STILLINGSUTLYSNING

Ledig 100% stilling som kurator-produzent.
Se full stillingsutlysning på vår hjemmeside www.sekunst.no eller jobbnorge.no

Søknadsfrist: 20. august 2015

